

Sygn. akt I ACz 1257/16

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lipca 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Andrzej Struzik (spr.)

Sędziowie: SA Józef Wąsik

SA Marek Boniecki

po rozpoznaniu 21 lipca 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. G.

przeciwko J. C.

o rozwód

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie zawarte w pkt II sentencji wyroku z dnia 1 kwietnia 2016 roku, sygn. akt XI C 251/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Józef Wąsik SSA Andrzej Struzik SSA Marek Boniecki

UZASADNIENIE

Postanowieniem zawartym w pkt II sentencji wyroku z dnia 1 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy zarządził ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od powódki tytułem wydatków za sporządzoną w sprawie opinię Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno – Konsultacyjnego w T. kwotę 1.853 zł i kwotę 150 zł za sporządzone w sprawie wywiady środowiskowe kuratora - łącznie 2.003 zł, natomiast odstąpił od obciążania powódki kosztami opinii Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno – Konsultacyjnego w K..

W uzasadnieniu podał, że powódka przegrała proces, gdyż jej żądanie orzeczenia rozwodu zostało oddalone. W sprawie natomiast zostały poniesione następujące koszty sądowe: ryczałty kuratora za dwa wywiady środowiskowe – 150 zł, koszty sporządzenia opinii Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno – Konsultacyjnego w K. – 1.230 zł (ośrodek w K.) i 1.852,29 zł (ośrodek w T.). Sąd na zasadzie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. obciążył powódkę jako stronę przegrywającą powyższymi kosztami, z wyjątkiem kosztów sporządzenia opinii przez (...) R.O.D.K., którymi nie obciążył powódki z powołaniem się na art. 102 k.p.c.

Powódka zaskarżyła powyższe postanowienie w części, w której została obciążona kosztami sądowymi w kwocie 2.003 zł i wniosła o jego uchylenie.

Podniosła, że przez cały okres trwania procesu stanowisko obu stron było zgodne co do orzeczenia rozwodu bez orzekania o winie, co oznacza, że obie strony są przegrywającymi proces. Dlatego za niesprawiedliwe uznała obciążanie tylko jej ww. kosztami. Podniosła też, że Sąd I instancji zlecił z urzędu przeprowadzenie badania w Ośrodku

Diagnostyczno-Konsultacyjnym w T., o co powódka nie wniosła, a uprzednie poinformowanie jej o konieczności poniesienia kosztów sporządzenia opinii mogło wpłynąć na nie wyrażenie przez nią zgody na te badania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Niniejsza sprawa została zainicjowana pozwem wniesionym przez powódkę, w którym domagała się orzeczenia rozwodu stron bez orzekania o winie w rozkładzie pożycia. Pozwany konsekwentnie, poczynawszy od odpowiedzi na pozew, przez cały proces wyrażał zgodę na rozwód (k. 26, 129, 150, 267/2). Taka postawa pozwanego, zdaniem powódki, jest wystarczająca dla przyjęcia, że oddalenie powództwa oznacza przegraną obu stron. W związku z tak sformułowanym zarzutem należy wyjaśnić, że postępowanie o rozwód jest o tyle specyficzne, że może zawierać żądania obydwu stron. W niniejszej sprawie z taką sytuacją nie mamy do czynienia. Prawo pozwanego do żądania orzeczenia rozwodu wyraźnie wynika z przepisu art. 439 § 3 k.p.c., zgodnie z którym żądającym rozwodu może być nie tylko powód, lecz również pozwany. Rozróżnienie stron na powoda i pozwanego ma wówczas jedynie znaczenie zewnętrzne, a okoliczność, że pozew został wniesiony przez jednego z małżonków, zanim wniósł go drugi, nie umniejsza uprawnień małżonka pozwanego. Gdy pozwany żąda również orzeczenia rozwodu mamy do czynienia z tożsamością procesu rozwodowego i powództwo wytoczone przeciwko niemu jest w rzeczywistości także jego własnym powództwem. Pozwany nie zgłosił jednak żądania orzeczenia rozwodu, a – jak wskazano wyżej – wyrażał tylko zgodę na jego orzeczenie, czyli zgodę na żądanie zgłoszone przez powódkę. Zatem Sąd Okręgowy nie miał do rozstrzygnięcia dwóch żądań, ale jedno żądanie (powódki). Za prawidłowe w związku z tym należało uznać rozstrzygnięcie Sądu I instancji nakazujące ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od powódki koszty sądowe (część wydatków) - w oparciu o art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., skoro powódka nie była od nich zwolniona i proces przegrała. Zarzut powódki co do samej zasady obciążenia kosztami sądowymi w niniejszej sprawie był zatem bezzasadny, a poza zakresem zaskarżenia pozostała sama wysokość kosztów, którymi została obciążona. Za pozbawiony podstaw Sąd Apelacyjny uznał także zarzut powódki, że skoro Sąd Okręgowy dopuścił z urzędu dowód z opinii Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego w T., to powódka nie powinna być obciążona tymi kosztami. Sąd w procesie o rozwód obowiązany jest ustalić – jak uczynił to Sąd Okręgowy zlecając opinię ww. Ośrodkowi - jaka jest sytuacja opiekuńczo-wychowawcza małoletnich dzieci stron, związków emocjonalnych z każdym z rodziców, czy rozwód nie będzie sprzeczny z ich dobrem, wskazanie rodzica, któremu ze względu na dobro dziecka należy powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej nad nim, czy rozdzielenie rodzeństwa nie będzie sprzeczne z dobrem dzieci, wskazanie sposobu ustalenia kontaktów z drugim z rodziców, czy dobro dzieci jest zagrożone i czy wymaga wydania określonych zarządzeń. Zgodnie bowiem z art. 58 k.r.o. obligatoryjne jest wyrzeczenie w wyroku rozwodowym o władzy rodzicielskiej, kontaktach rodziców z dzieckiem, a zatem przeprowadzenie tego dowodu (do czego wymagane są wiadomości specjalne) było zasadne. Fakt, że ostatecznie doszło do oddalenia powództwa nie ma znaczenia, gdyż opinia ta (co wynika wyraźnie z uzasadnienia wyroku) była miarodajna dla rozstrzygnięcia. Brak natomiast podstaw, by w tym zakresie odstąpić od obciążania powódki tymi kosztami w oparciu o zasady słuszności, gdyż, nie zachodzi w tym zakresie przypadek szczególny (art. 102 k.p.c.), który by za tym przemawiał (charakter sprawy w powiązaniu z trudną sytuacją materialną powódki).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Józef Wąsik SSA Andrzej Struzik SSA Marek Boniecki